765/07

Den 26. februar 2007 blev i sag nr. 70.269:

xxx xxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xxx xxxxxxx
xxxx xxxxxxx

mod

Codan Forsikring A/S
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har Evergreen Familieforsikring og Husforsikring i Codan Forsikring A/S, klager ved sin advokat over, at selskabet har nedsat erstatningen for en anmeldt brandskade med 10 %.

Selskabet har reduceret erstatningen med henvisning til, at klageren har fremkaldt forsikringsbegivenheden ved grov uagtsomhed, jf. forsikringsaftalelovens § 18, stk. 2.

Det fremgår af sagen, at klagerens ejendom blev skadet i forbindelse med en brand den 1/1 2006.

Af politiets anmeldelsesrapport fremgår bl.a.:

> "Brandstedet er en nyrenoveret vinkelbygget gammel ejendom med stråtag der er indrettet til beboelse. Ejendommen bestående af en øst-/vestbeliggende længe, der bebos af brandlidtes mor M.A.L.S. Længen er sammenbygget med en nord-/sydvendt længe, der anvendes af brandlidte som beboelse.
>
> ...
>
> Den nord-/sydvendte længe består af en meget stor stue i den nordlige ende af længen.
>
> ...

Branden var opstået i stuen, der var kraftig hærget af branden."

Om afhøringen af klageren fremgår bl.a. følgende af politiets afhøringsrapport:

"Afhørte forklarede, at hun ejer ejendommen, som hun har fået færdigrestaureret inden for det sidste år. Hendes mor har bolig i den tværgående længe mod syd, mens afhørte selv bebor længen mod nord.

Afhørte havde været ved at tage pynt af juletræet, der stod op mod den østlige væg ca. midt i stuens længderetning. Hun havde fundet et lys, der ikke var brændt helt ned. Hun havde tændt det ene stearinlys, der var et almindeligt selvslukkende juletræslys. Juletræet var endvidere forsynet med en tændt lyskæde med ca. 80 lys. Lyskæden var af en type med transformator.

Hoveddøren ud mod gården var låset.

Afhørte havde lavet noget te og ville på et tidspunkt ca. kl. 1950 gå ned til sin mor med en kop te. Inden hun gik tilså hun stearinlyset, der fortsat brændte. Der var ca. 4 cm tilbage af lyset, der brændte normalt.

Afhørte var væk i nogle få min. højst 5 min. Da hun var på vej tilbage konstaterede hun kraftig røgudvikling fra stuen og kunne, se, at der var ild i juletræet. På grund af røgen havde hun ikke mulighed for at komme ind i stuen

...

Afhørte var ikke i tvivl om, at branden var opstået i juletræet, men hun bemærkede, at lysene på juletræet var selvslukkende, og de andre lys var gået ud af sig selv. Hun havde endvidere overvejet, om branden kunne være opstået i forbindelse med den elektriske lyskæde."

Efterfølgende vedtog klageren en bøde for overtrædelse af beredskabslovens § 71 for ikke at have udvist tilbørlig forsigtighed i forbindelse med anvendelse af et stearinlys, hvorved der opstod brand i et juletræ med skade på ejendommen til følge.

Efter sin gennemgang af politiets rapporter meddelte selskabet ved skrivelse af 18/1 2006 til klageren, at erstatningen ville blive nedsat på grund af grov uagtsomhed.

Klageren var utilfreds med selskabets afgørelse, hvilket hendes advokat meddelte selskabet ved skrivelse af 1/8 2006. Af denne skrivelse fremgår bl.a.:

"Jeg har gennemgået politirapporten med min klient, og jeg skal på den baggrund henlede Deres opmærksomhed på nogle urigtige angivelser heri.

Det er således forkert, når det står i afhøringsrapporten, at det stearinlys, som min klient tændte, ikke var brændt helt ned. Lyset, som blev tændt var et helt nyt og ikke tidligere antændt stearinlys.

Det er korrekt, at der var ca. 4-5 cm tilbage af lyset, da min klient sidste gang tjekkede lyset for at gå ind til hendes mor med en kop te. Det fremgår blot ikke af afhøringsrapporten, at min klient flere gange inden dette tidspunkt kontrollerede lyset, og at hun altså hele tiden havde lyset under nøje overvågning.

Endvidere er det forkert at min klient skulle have været væk i op mod 5 minutter - det drejer sig ifølge min klient om højst 1-2 minutter. Min klient har over for politiet forklaret, at hun kun var inde hos sin mor et kort øjeblik - svarende til den tid, som det tog hende at gå ind med tekoppen og sætte denne på bordet.

Da min klient var inde med teen til sin mor, hørte hun et højt eksplosionsagtigt brag, og hun forsøgte straks at komme tilbage til stuen for at finde ud af, hvad der var sket. Hun måtte dog hurtigt vende om pga. kraftigt røgudvikling - hun nåede derfor ikke at se, hvad der var sket, herunder om ilden var opstået i juletræet eller evt. andetsteds. Det er således forkert, at min klient til politiet skulle have forklaret, at hun kunne se, at der var ild i juletræet.

For god ordens skyld bemærkes det, at min klient ... ikke har underskrevet afhøringsrapporten. Min klient har således på intet tidspunkt set, endsige godkendt rapportens indhold.

På baggrund af ovenanførte beder jeg Dem venligst genoverveje Deres holdning til sagen, jf. Deres skrivelse af 18. januar 2006 til min klient."

Selskabet fastholdt afgørelsen ved skrivelse af 7/9 2006 til klagerens advokat. Sagen blev herefter indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Klageren har ved sin advokat nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at det ikke har været berettiget til at nedsætte klagerens erstatning i medfør af forsikringsaftalelovens § 18, stk. 2, idet klageren ikke har fremkaldt branden ved en adfærd, der kan karakteriseres som groft uagtsom. Til støtte for den nedlagte påstand har advokaten i klageskrivelse af 22/9 2006 bl.a. anført:

> "Ifølge den foreliggende retspraksis, foreligger der grov uagtsomhed i henhold til forsikringsaftalelovens § 18, stk. 2, når sikredes adfærd har indebåret en indlysende fare for den faktiske indtrådte skade. Der kan henvises til blandt andet U1996.972 og U1995.737 H (om den parallelle problemstilling i relation til erstatningsansvarslovens § 19, stk. 2, nr. 1) og endelig artiklen i U1996 B191 ff.
>
> Det fastholdes - som anført over for Codan Forsikring A/S, jf. brev af 01.08. d.å. ... at min klients adfærd **ikke** har indebåret en indlysende far for branden.
>
> ...
>
> Hun har for vidt ikke handlet anderledes, end andre almindelige mennesker (bonus pater familias) ville have handlet i samme situation, og der foreligger således endog ikke en adfærd, som kan betegnes som uagtsom.
>
> Afslutningsvis henledes tillige Ankenævnets opmærksomhed på usikkerheden omkring selve årsagen til brandens opståen, jf. afhøringsrapporten, side 2, 2. afsnit."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 10/10 2006 til nævnet bl.a. anført:

> "Vi har ved vores afgørelse lagt vægt på følgende momenter:
>
> - at skaden skete d. 1. januar, hvor træet må formodes at have befundet sig i stuen i min. en uge og dermed være ganske tørt
> - at det omhandlede lys kun var ca. 4 cm, da forsikringstageren forlod sin bolig for at gå over til sin mor

- at man ikke kan forlade sig på, at et selvslukkende lys vitterligt er selvslukkende, af hvilken årsag bl.a. æsker med lys af mærket Windsor er påført teksten: 'Advarsel: Lad ikke levende lys uden opsyn, placer altid levende lys på ikke brandbare underlag. Bemærkning: Selvslukkende lys er ingen garanti for at lyset ikke brænder helt ned.'
- at skaden i øvrigt ikke nødvendigvis har sammenhæng med, om lyset var selvslukkende eller ej, idet branden også kan opstå ved, at flammerne/varmen rammer andre grene eller pynt, hvorved bemærkes, at træet som tidligere anført må formodes at have været ganske tørt på skadetidspunktet
- at forsikringstageren under ovennævnte omstændigheder til trods - og vel at mærke med viden om, at lyset var tændt - forlader sin egen bolig for at gå over til sin mors bolig og at det er alment kendt, at juletræer kan bryde i brand, og at brandrisikoen øges i takt med at træet tørrer ud.

Forsikringstageren har efterfølgende gjort gældende, at oplysningerne i politirapporten ikke er korrekte, idet hun ikke var væk i 5 min. men højst i 1-2 min.

I modsætning til advokat B. finder vi, at forsikringstagerens handling - at forlade et tændt stearinlys under de ovennævnte omstændigheder - i høj grad indebærer en indlysende fare for en skade som den skete. Vi kan i den forbindelse henvise til Ivan Sørensen, Forsikringsret, 4. udg. P. 17 1, hvorefter det er risikoen for skade, og ikke selve skaden, der skal have været indlysende for skadevolder.

Ved vurderingen af grov uagtsomhed må der lægges stor vægt på, om brandfaren ved den udviste adfærd må anses for kendt blandt almindelige brugere, jfr. herved U2004.166H, U2001.614H og FED 1995.1522SH. Forsikringstageren har netop selv været opmærksom på brandfaren, idet hun efter det oplyste flere gange kontrollerede lyset.

...

Endvidere skal fremhæves, at forsikringstageren ikke blot gik ind i et tilstødende lokale, men over i moderens bolig. Vi vedlægger et ikke-målfast rids over ejendommen.

For så vidt angår årsagssammenhængen mellem forsikringstagerens adfærd og skaden må vi som anført i vores brev af 7. september henvise til politirapporten side 2, hvoraf det fremgår, at 'Det [juletræet] havde stået under det sted, hvor der var kraftigste skader på bygningen".

Vi må således fastholde, at forsikringstageren har udvist grov uagtsomhed med den omhandlede brandskade til følge, hvorfor vi er berettiget til at afkorte erstatningen med 10 %."

Hertil har klagerens advokat i skrivelse af 31/10 2006 til nævnet bl.a. bemærket:

"Det bestrides ..., at politirapportens oplysninger, samt i øvrigt min klients udenretlige bødevedtagelse i henhold til beredskabslovens § 71, kan tillægges nogen bevismæssig betydning,

Jeg skal på ny henvise til Højesterets dom, gengivet i U 1996.872. Heri blev det fastslået, at en bødevedtagelse ikke kunne tillægges selvstændig betydning ved afgørelsen af det forsikringsretlige spørgsmål, ligesom i politirapportens gengivelse mod forsikringstagerens benægtelse ikke kunne lægges bevismæssigt til grund for sagens afgørelse, jf. landsrettens præmisser, som Højesterets flertal stadfæstede.

Det gøres på denne baggrund gældende, at følgende faktum må lægges til grund i forbindelse med sagens afgørelse i Ankenævnet:

at L.G.S. kontrollerede lyset umiddelbart inden hun gik ind til sin moder med en kop te,

at mere end halvdelen af stearinlyset (4-5 cm) var tilbage, da L.G.S. forlod køkkenet for at gå ind til sin moder med teen,

at der kun var omkring 17 skridt fra køkkenet til moderens værelse, jf. vedlagte 'ikke målfaste rids' fra Codan Forsikring med påført markering (stiplet linje) af L.G.S.s gang fra køkkenet til moderens værelse ...,

at L.G.S. højest var væk i 1-2 minutter, da hun hører kæmpebraget, jf. L.G.S.s håndskrevne redegørelse for forløbet ...

Jeg skal samtidig hermed opfordre Codan Forsikring til at anerkende, at ovennævnte oplysninger kan lægges, bevismæssigt til grund, idet jeg i benægtende fald skal anmode Ankenævnet om allerede nu at tage stilling til, om nævnet kan afgøre sagen, henset til de bevismæssige problemer.

...

Uanset, som anført af Codan Forsikring, at der var tale om et spinkelt julelys, og uanset eventuel forekomst af 'luftlommer', bør der ikke kunne herske tvivl om, at der var rigelig med brændetid tilbage. Således fremgår det af en pakke Asp-H. julelys (lig det lys, som var på træet), at brændetiden er 1,5 time, hvilket svarer til ca. 45 minutter med omkring halvdelen af lyset tilbage (4-5 cm).

Det afvises således, at L.G.S. gennem sin adfærd - som anført af Codan Forsikring - 'fæstede lid til', at julelyset gik ud af sig selv.

Endelig må jeg tage afstand fra forsikringsselskabets udokumenterede påstand om, at det skulle være 'almindeligt forekommende, at juletræspynt, herunder lysholdere kan bevæge sig/falde ned i takt med, at træet tørrer ud'.

Codan Forsikring henviser til Ivan Sørensen, Forsikringsret, 4. udg., pag. 171 og anfører, at det er risikoen for skade og ikke selve skaden, der skal være indlysende for skadevolder. Heri er vi ikke uenige. Uenigheden består i, at jeg ikke finder, at L.G.S.s adfærd har indebåret en indlysende fare/risiko for branden."

Selskabet har i skrivelse af 10/11 2006 til nævnet anført:

"I besvarelse af advokatens opfordring må vi meddele, at vi ikke kan anerkende, at forsikringstagerens nu fremkomne oplysninger skal tillægges større vægt end de oplysninger, der er anført i afhøringsrapporten på grundlag af en samtale med forsikringstageren.

I kommentar til advokatens bemærkning omkring afstanden fra køkken til moderens værelse (17 skridt) skal vi for en ordens skyld bemærke, at hertil skal lægges afstanden fra pejsestuen, hvor branden brød ud, og til køkkenet. Der er således ikke tale om, at forsikringstageren blot er gået ind i et tilstødende lokale - men har passeret flere rum med en afstikker til køkkenet for at hente moderens te, og bragt denne over til et værelse i ejendommens anden længe.

Afslutningsvis skal vi bemærke, at det savner ethvert formål, at tænde en stump af et juletræslys for derefter at forlade rummet, i stedet for med den påberåbte fokus på brandfaren at slukke lyset."

Efterfølgende har klagerens advokat i skrivelse af 14/11 2006 til nævnet henvist til en af klageren tidligere udfærdiget redegørelse, hvoraf det bl.a. fremgår, at klageren så hen på træet og lyset, umiddelbart inden hun gik ind til sin moder med teen. Hun var således ikke fysisk inde i pejsestuen, da hun fra sin position i gangen uden for køkkenet kunne se juletræet og lyset i pejsestuen.

Nævnet har fået forelagt en af selskabets taksator udfærdiget skitse af den omhandlede ejendom. Klagerens advokat har påpeget, at der ikke - som angivet på skitsen - er nogen dør mellem gangen og pejsestuen.

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det sandsynliggjort, at branden er forårsaget af stearinlyset.

Endvidere finder nævnet, at klageren ved at forlade lokalet med et tændt stearinlys på et tørt juletræ har udvist en sådan grov uagtsomhed i forbindelse med det passerede, at nævnet ikke kan kritisere, at selskabet har nedsat erstatningen med 10 % som sket.

Herefter, og idet det af klageren i øvrigt anførte ikke findes at kunne føre til et andet resultat,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen